

**15/2006 GOMENDIOA, EKAINAREN 20^{KOA}, GASTEIZKO UDALARI
EGINA, UDAL HORREK SUSTATURIKO BABES OFIZIALEKO
ETXEBIZITZETARAKO IRISPIDEAN BERRIZ AZTER DEZAN
GUTXIENEZ BOST URTEZ ERROLDATUTA EGOTEKO BALDINTZA.**

Aurrekariak

1. Kexan zalantzan jartzen du etxebizitza eskatzaileak onartzeko zeuden baldintzetako baten aldarazpena. Zehazki, udalerrri horrek udal sustapeneko babes ofizialeko etxeen esleipen prozesuetan parte hartu ahal izateko exijitzen duen gutxieneko erroldatze tartea dute hizpide.

2006rako onarturiko oinarriek ezartzen dute etxebizitzaren titular izango denetako batek Gasteizko udalerrian bizi dela baieztatu beharko duela, eta 2005eko azaroaren 11n bost urtez udalerrian erroldaturik egon izatea eskatzen da. Baldintza hori betetzen ez den kasuan, egoitzaren baldintza une horretan erroldaturik egotearekin justifikatu ahal izango da, pertsona bat azken hamar urteetatik bost urtez egon bada bertan erroldaturik, eta azken urtean udalerrian lanean jardun izana frogatzen badu.

2. Kexaren adierazleek diote, udalerriko auzotar direla eta ondorioz bertan daudela erroldaturik, baina ezinezkoa zaiela udaleko agentziak 2006an egingo dituen zozketetan sartzea ez dutelako udal horrek onarturiko baldintzetatik 5 urteko erroldatze tartea izatearena betetzen. Jakinarazi digute une honetara arte udalak udalerrian bizitzea eskatzen zuela, eta babes ofizialeko etxeen zozketan sartu ahal izateko hiru urteko erroldatze tartea eskatzen zuela. Beren ustetan, Gasteizko Udalak, egoitza baldintza horren oinarri berria onartzean, neurrigabekoa bilakatu du udalerrian erroturik egon beharraren baldintza, babestutako etxebizitzaren sustapenetan parte hartzeari dagokionez. Baldintza berri horrek diskriminazio negatiboa ekar dezake. Beren arrazoibidea oinarritzeko adierazten dute, udalerrri horretako auzotar izanda eta horrek ekartzen dizkien baldintzak beteta –besteak beste, hiria mantentzen laguntzen dute zergen ordainketaren bidez–, gainerako auzotarrek dituzten eskubide berdinak eduki behar lituzketela, alde batera utziz udalerrian bizi izandako denbora. Halaber azpimarratu dute, etxebizitzaren sustapenetan parte hartzeko itxaropena zutela aurreko baldintzetan ezarritako 3 urteko irizpidea betetzen zutelako, eta itxaropen hori antzutu egin dela araudi berriarekin. Pertsona hauek beren alegazioan diote Eusko Jaurlaritzako sustapen publikoko zein

pribatuko gainerako babes ofizialeko etxebizitzak lortzeko baldintzak arautzen dituen araudiak –315/2002 Dekretua– urtebeteko erroldatze epea eskatzen duela.

3. Talde horrek aurkezturiko erreklamazioaren gainean udalak zuen iritzia ezagutzeko asmoz, informazioa eskatu genuen baldintzetan ezarritako egoitza epearen igoera justifikatzen zuten zergati eta arrazoien gainean.

Etxebizitzako eta Hiri Berrikuntzarako Udal Eragintegiko zuzendari kudeatzailearen erantzunean bi gauza azpimarratu besterik ez zen egin. Udalek parte hartzen duten BOEn esleipen prozedurak arautzen dituen araudiaren arabera, Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza sailburuaren 2004ko abuztuaren 21eko Aginduak aukera ematen die Udalei jarraitu behar izango diren erroldatze irizpideak modu askean ezartzeko. Bestalde jakinarazi zitzaigun, udaleko sozietate anonimo horren Administrazio Kontseiluak 2005eko azaroaren 27ko bileran baldintza berri hori ezartzea erabaki zuela zozketen baldintzen gainerako ezarpenekin batera.

Ondorenean, udalaren irizpide aldaketa justifikatzen zuten arrazoiak berriro ere azpimarratzerakoan, erreklamazio egileen nahia modu egokian aztertu ahal izateko ezinbestekoa zena, zuzendari kudeatzaileak txostena bidali zigun honakoa adieraziz: *“hamahiru urteko erroldatze epea gainditzen duten eskatzaile ugari egotea izaki baldintzaren aldarazpenaren arrazoi, ezaugarri horren egokitzapena egitea adostu da Gasteizen inguruan kokaturiko beste herri batzuetan bezala; kasu horietan etxebizitza eskatzaileei hamar urteko erroldatze epea baino gehiago eskatzen zaie”*

Udalak bidalitako informazioa eta erakunde honek lorturiko gainerako dokumentazio eta informazioak kontuan hartuta, honako gogoeta hauen berri eman beharrean gaude.

Gogoetak

1. Gure esku-hartzearen xedea pertsona eta talde batzuek aurkezturiko erreklamazioetan adierazitako erroldatze baldintza berria, udaleko babes publikoko etxebizitzak lortzeari dagokionez, egun indarrean dagoen ordenamendu juridikoarekin bat datorren baieztatzea da. Zehazki, aldarazpen horrek azken bost urteetan errolaturiko auzotarren eta Gasteizko udalerriari

ezarritakoa baino denbora gutxiagotik aurrera bizi diren gainerako pertsonen arteko tratamendu bereiztua dakarren ala ez ikusi nahi dugu.

Zalantzan jarritako jarduera administratiboa Gasteizko Udalaren edo dagokion sozietate publikoaren jabetzakoak izan diren lursailetan eraikitako babes ofizialeko etxebizitzak lortzeko baldintzak arautzen dituen araudia da. Babes ofizialeko etxebizitza horien sustapenetan, udalak etxebizitzen esleipenaren benetako kontrola hartzen du bere gain, etxegilearen eta eroslearen ondorengo salerosketa kontratuaren oniritziaren kaltetan izan gabe.

Lehenik eta behin antzeman dugu, udalak sustaturiko etxebizitza horiek babes ofizialeko etxebizitzen erregimenak kalifikatu eta lotzen dituela. Etxebizitzaren esparruko eskumen guztiak Autonomia Erkidegoak ditu Euskal Autonomia Erkidegoko Estatuaren 10.31 artikulua araber. Modu horretan, Eusko Legebiltzarra da babestutako etxebizitza gisa kalifikatutako etxebizitzak lortzeko baldintzen araudi orokorra ezartzeko eskumenak dituen, lursailaren jabea edo sustapenaren titularra izan ala ez alde batera utzita. Une honetan legeak ez du esparru propiorik gai horri dagokionez – 31/1978 Legegintzako Errege Dekretuaren indarreko xedapenak salbu–, Eusko Jaurlaritzak bide arautzailea garatu baitu abenduaren 30eko 315/2002 babes ofizialeko etxebizitzen erregimenari eta etxebizitzaren eta lurzorua inguruko finantza-neurriei buruzko dekretuaren bidez.

Gauzak horrela, komenigarria da azpimarratzea une honetan udaletxeek ez dutela gaikuntza legalik babes ofizialeko etxebizitzetarako erregimen zehatza ezarri eta arautzeko. Horixe jasotzen du Auzitegi Gorenak 2004ko maiatzaren 25eko epaian (RJ 2004\4035), zehazki honakoa adieraziz: *“Udalek ez dute ahalmenik etxebizitzen sustapen publikoa ordenatu, eratu edo arautzeko, eta sustapenaren bidetik gara daitezkeen jarduerak Estatuak eta Autonomia Erkidegoek ezarritakora egokitu beharko dira, gaian eskumenak dituztenak baitira.”*

Babes ofizialeko etxebizitzen esleipena, bai sustapen publikokoa bai pribatukoa, autonomiako administrazioak ezarri beharreko arau eta exijentzien araber gauzatu behar da. Zentzu horretan, aipaturiko 315/2002 Dekretuak izaera orokorrez ezartzen du, babes ofizialeko etxebizitza baten esleipenduna izateko, beharrezkoa dela gutxienez urte bete eramatea Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriren batean erroldaturik.

Hala eta guztiz ere, dekretu honen garapen araudiaren arabera, baldintza hori alda daiteke babes ofizialeko etxeak udal korporazioen edo beren sozietate publikoen jabetzakoak edo haiek sustatutakoak diren kasuan, etxegile pribatuekin hitzarmenak sinatu dituzten suposamenduan.

Hain zuzen ere, Gasteizko Udalak bere txostenean adierazi bezala, Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuaren 2004ko abuztuaren 21eko Aginduak udalen parte-hartzea duten babes ofizialeko etheen esleipen prozesuen inguruan honakoa ezartzen du 2.2 artikuluan: *“Udalek askatasun osoz finkatuko dituzte erroldatze-arloko baldintzak, agindu honetan aipatutako babes ofizialeko etxebizitzaren sustapenak eskuratzeko direnak. Salbuespen bat izango da, ordea: Etxebizitza eta Gizarte Gaietako Sailarekiko laguntza-hitzarmena duten sustapenak, kasu horretan erroldatze-aldiak ezin izango baitu sustapenen behin-behineko kalifikazioaren dataren aurreko 3 urteko epea gainditu.”*

Zentzu horretan, ateratzen den lehenengo ondorioa da –udalaren jabetzakoak diren babes ofizialeko etxebizitzaren sustapenen kasuan, enpresa pribatuek hitzartu edo sustatutakoak direnean– indarrean dagoen etxebizitza araudiak ez duela muga zehatzik jartzen udalek esleipendun izan daitezkeen horiei ezar dakekeen erroldatze baldintzen gainean, eta BOEen sustatzaile diren udal administrazioek ezarritako araudira bidaltzen gaitu.

2. Dena dela, beharrezkoa da azpimarratzea udalei kontu hau arautzeko ematen zaien eskumen administratiboa ez dela udalaren eskumen mugagabea –sailburuaren aginduaren 2.2 artikulua hitzez hitzeko testutik atera daitekeen bezala–, eta ez diela udal administrazioei ahalbidetzen eskatzaileei edozein erroldatze epe ezartzeko aukera.

Jakina den bezala, eskumenak dituzten organoek erabil ditzaketen eskumen administratiboak mugaturik daude beti eta une oro, eta ordenamendu juridikora egokitzea beharturik daude. Konstituzio Espainiarraren 9.1 eta 103.1 artikuluek ezarritako gaia da.

Orokorrean, administrazioek administrazioaren beraren ondasunetara edo zerbitzu jakin batera –etxebizitza kasu– sartzeko baldintzak ezartzeko dituzten araudia eskumenak eskuduntza esparru zabal baten barruan gauzatu daitezke. Eskuduntza esparruak hainbat aukeraren barruan hautatzeko balio du, baina une oro eskatzen du araudiaren, kongruentziaren eta baliabideen helburuekiko egokitzapenaren errespetua mantentzea. Hori horrela gauzatuko ez balitz,

Konstituzioaren 9.3 artikulua jasotzen duen botere publikoen arbitrariotasunaren galarazpenaren printzipioak ezarritakoaren aurka joango litzateke, eta administrazioaren jardunbideak –baita araudizkoak ere– ezin du arbitrarioa izan edo Zuzenbidearen printzipio orokorren aurka egin. Horrela, kasu honetan baloratu beharreko beste parametrotako bat –maila konstituzionalekoa hau– berdintasun printzipioari egokitu eta huraxe errespetatu behar izatea da, diskriminazio eza mantenduz. Horixe da Konstituzioaren 14. artikuluan jasotzen dena eta erreklamazio egileek aipaturikoa. Bertatik antzeman daiteke beharrezkoa dela tratamendu ezberdina eman dezaketen erabakiak behar bezala arrazoitzea, ondorenean zehaztuko dugun bezala.

3. Testuinguru juridiko horretan komenigarria da aztertzea ea Gasteizko Udalak Hiri Berrikuntzarako Udal Eragintegiaren bidez eta BOEen esleipenen oinarrietan erantsitako baldintza berdintasun printzipioarekin eta botere publikoen arbitrariotasunaren galarazpenaren printzipioarekin bat datorren baieztatzea. Erantsitako baldintza hori errolda ziurtagiriaren bidez frogatu beharreko bost urteko egoitza da.

Legeari eta legearen aurrean dagoen berdintasun printzipioak, Auzitegi Konstituzionalak hainbatetan adierazi bezala, hiritarrak modu berean tratatu behar direla esan nahi du, Legeari bertan eta legea aplikatzen den izatezko kasu zehatzetan. Hortik dator legearen xedapenen batean edo administrazioaren jardueraren batean jasotako bereizkeriak edo ekintza arbitrario edo neurrigabekoak galarazteko beharra, horiek justifikazio objektibo eta arrazoizkoa ez dutenean. Horretarako, Auzitegi Konstituzionalak arrazoizko ustearen parametroa ezarri zuen, horren bidez arauak exijituriko aldeak aztertu eta baloratu ahal izateko (Auzitegi Konstituzionalaren 29/1987, 114/1987 eta 209/1988 epaiak, besteak beste).

Legeari aurrean izan beharreko berdintasunari dagokionez, Auzitegi horrek adierazi du eskubide horrek pareko egoera juridikoetan daudenei tratamendu bera emateko derrigorra ezartzen diela ordenamendu juridikoa aplikatzen duten horiei. Tratu ezberdindua onartzen da, ordea, zalantzan jarritako arauaren helburuarekin bat etorritik, ezberdintasun horren justifikazio objektibo eta arrazoizkoa ematen denean.

Era berean, 75/1983 KAEk, 2. oinarri juridikoan, honakoa adierazten du: *“araudiaren bereizitasunak diskriminatzailetzat ez jotzeko, ezinbestekoa da justifikazio objektiboa eta arrazoizkoa izatea, orokorrean onarturiko irizpide*

eta balio-judizioen arabera. Horien exigentzia hartutako neurriaren helburuaren eta eraginaren arabera aplikatu beharrekoa izango da. Horregatik, erabilitako bideen eta lortu nahi den helburuaren arteko proportzionaltasun lotura arrazoitua eman behar da eta Legegileari utzi, azken batean, bereizi eta tratamendu ezberdina eman beharreko egoerak hausnartzeko lana.”

Halaber, beste epai batek, 209/1988 KAEk, honakoa dio 6. oinarri juridikoan: *“araudiaren aniztasunak berdintasunaren arabekoak dira, labor esanda, ezberdintasuna ekarri duten arauak estruktura koherentea agertzen dute proportzioan eta lortu nahi den helburuarekiko. Hori dela-eta, norberaren borondatez bereizten den araua nahiz helburu legitimoa lortzeko izatezko suposamendua edo egozten zaizkion ondorio juridikoak eratzen dituen modu berean dira berdintasunaren aurkakoak, horiek neurrigabekoak izan edo proportzionaltasunarekiko mantendu beharreko lotura horri atentziorik eman gabe ere.”*

Funtsean, Auzitegi Konstituzionalak hainbat irizpide ezarriz joan da jarduera publikoen egokitasuna epaitzeko helburuarekin, bereziki izaera arautzailea duten horiek berdintasun printzipioaren arabera aztertzeko. Auzitegiak hainbat baldintza betetzeko exijitu dio legegileari, horien artean araudiak ezarritako tratamendu ezberdinaren legitimitasun konstituzionalaren estaldura. Horretarako, “berdintasun judizioa” deitu izan zaion prozeduraren aurreiritzia gainditu behar da eta arrazoibidea, kongruentzia eta proportzionaltasuna aztertu. Judizio edo azterketa horretan, kantitateak – elementu kuantitatiboak, alegia– berebiziko garrantzia izan dezake proportzionaltasuna zehazteko garaian.

4. Puntu horri dagokionez adierazi behar dugu, ez dugula udal horren erantzun finkorik antzeman udal sustapeneko BOEetara iristeko irizpide aldaketaren helburuaren gainean.

Udalari baldintzetan hiru urteko erroldatze epean ezarrita zegoen egoitza irizpidea bost urtetara luzatu izana justifikatzen duten zergati eta arrazoiei buruz galdetu izan diogunean, hark erabaki hori Etxebizitzarako eta Hiri Berrikuntzarako Udal Eragintegia sozietatearen administrazio kontseiluak hartutako erabakian oinarritu zela jakinarazi digu, etxebizitza araudiak onartzen dion erroldatze baldintza ezartzeko eskumenen esparruan.

Ondorenean, beste txosten bat jaso genuen eta bertan, bi gertakari aipatzen ziren justifikazio gisa; batetik, hiru urte baino gehiago eroldaturik daramaten eskatzaile ugari daudela; eta, bestetik, inguruetako beste udalerrri batzuetan aplikatzen diren irizpideak ere antzekoak direla.

Arrazoi horien garrantzia aztertzeko –justifikazio objektiboa, arrazoizkoa eta neurrizkoa–, oinarritzat hartu beharko dugu, Auzitegi Konstituzionalak adierazi bezala, posible dela Gasteizen bizi diren hiritarren arteko tratamendu bereiztua ezartzea etxebizitza duina lortzeko duten eskubideari dagokionez. Dena dela, tratamendu ezberdin horren zergatia udalak lortu nahi duen helburuak argitu behar du eta, modu berean, hartutako neurriak lortu nahi den helburuarekiko proportzionala izan behar du.

Horrela, udalerrian bizitzen denbora gehiago ematearen eta erroldatzearen suposamenduari dagokionez, tratamendu ezberdina udalerrian erroturik denbora gehiago eramaketik dator.

Udalaren esanetan ordea, neurri horren zergatiak hiru urte baino gehiago eroldaturik daramaten eskatzaile ugari egotea eta irizpide hori beste hainbat herrietan ere erabiltzea dira.

Hala eta guztiz ere, BOE baten eskatzaile diren eta hiru urte baino gehiago eroldaturik daramaten auzotar ugari egoteak ez du justifikatzen, besterik gabe, diskriminazio positiboko neurri hori hartzea. Izan ere, neurri horren helburua zein den zehaztea falta da.

Horri dagokionez espekulatu dezakegu, udalerrian etxe eske denbora gehien daramaten pertsonen alde egiteko nahia badago, posible dela eskatzaileen erregistroan antzinatasun gehien daukaten horientzat kupo berezia ezartzea – Etxebideko erregistroan lau urteko antzinatasuna dutenen kupoarekin gertatzen den bezala–. Udalarentzat garrantzitsua dena, ordea, ez da itxaroten daramaten denbora edo etxebizitza beharra, baizik eta Gasteizen eroldaturik daramaten tartea. Hiru urte baino gehiagok eroldaturik egoteak ez du justifikatzen talde horrek duen etxebizitza beharra udalerrian bizitzen geroago jarri denarena baino handiagoa izatea. Bestalde, horrek ez du ezta ere balio, beraz, sustapenetatik kanpo eta besterik gabe hiri horretan etxeen eskatzaile gisa denbora gutxien daramatenak alde batera uztea justifikatzeko.

Beste udalerrri batzuetan antzeko irizpideak exijitzen direnaren arrazoiari dagokionez, azpimarratu behar da Gasteizko inguruetan –Arabako

hiriburuaren makrozefalia ezaugarriarengatik– udalerrri gutxitan egin direla, beren tamaina eta hiritar kopuru edo baliabide propioengatik, udal sustapeneko etxebizitzak. Dena dela, elkarrekikotasun irizpide horrek ez du *per se* justifikatzen erroldatze exigentzia hori tratamendu ezberdintasuna ekarriko duen edozein neurri orokorrean exijitzen zaizkion irizpide objektibo, arrazoizko eta proportzionaletara egokitzea.

Udaleko bigarren txostenetik ateratako arrazoien arabera, ezin ondoriozta dezakegu helarazitako dokumentaziotik, udalak justifikazio egokirik ematen duenik hiru urtetik bost urterako erroldatze exigentziaren aldarazpena erabakitzeko.

Zentzu horretan, justifikaziorik ez egoteak eta baldintza aldatu izanak – erroldaturik egon behar izandako tartea hiru urtetik bost urtera igotzea– ez du galarazten balizko tratamendu diskriminatzailearen, neurriaren arbitrariotasunaren edo irizpide aldaketaren elementu kuantitatiboaren inguruko ondorioak ateratzea. Izan ere, azken hori ezinbestekoa da neurri bat, duen helburuarekiko, proportzionala den ala ez zehazteko.

5. Dena dela, ondorio horrek ezin galaraz diezaioke erakunde honi orokorrean BOEak eskuratzeko erroldatze tarte zehatzaren exigentziaren gaineko azterketa egitea, edota azterketa hori beste udal batzuetara ere luzatzea.

Errotze baldintza horrek izaera bikoitza du: batetik, ohiko bizilekua udalerrian dagoela baieztatzeko beharra ezartzen da; eta, bestetik, bizileku horretan neurri bateko antzintasuna edo errotzea eskatzen da. Gasteizko Udalaren kasuan, ezarpen hori hiru urtetik bost urtera igaro da.

Baldintza horrek lortu nahi duen helburua aztertzeke, eta arrazoizkoa eta neurrizkoa izatea baieztatzeko, kontu honen gainean Auzitegi Konstituzionalaren edo beste auzitegi batzuen irizpidea zein den aztertu behar dugu.

Horrela, komenigarria litzateke Auzitegi Konstituzionalak, herriko ondasun batzuen aprobetxamendu soila justifikatzeko, ohiko bizilekuaren eta errotze egonkorraren baldintza ezartzeko aukeraren gainean ebatzitakoa aipatzea. 308/1994 epaian, auzitegi horrek ezarri zuen herri aprobetxamenduaz gozatzeko ez zela nahikoa auzotar izatea baieztatzea edo benetan bertan bizi izatea frogatzea; izan ere, beharrezkotzat jo zuen “*errotze egonkorra, erreala eta benetakoa udalerrian.*” Zenbait taldeekiko mugatzailea den neurri

horren helburua udal erakundeen herri ondasunak mantendu eta iraunaraztetik dator.

Kasu horretan, Auzitegi Konstituzionalak arrazoizkotzat jo zuen benetan udalerrian bizi behar izateaz gain, udalerrriaren bizitzan sarturik egotea, herriko ondasun batzuen aprobetxamendurako.

Ebazpen horretatik atera nahi dugun lehen ondorioa da, argi dagoela herri ondasunen eta bestelako ondasunen izaera ezberdina dela. Azken horien kasuan udal etxebizitzak edo babeseko etxebizitzak sustapen zerbitzua egongo lirateke eta hori da, azken batean, suposamendu honetan agertzen dena. Bestalde, udalerrri batean ematen den errotzea etorkizunean bertan bizi izateko nahia kontuan hartuta neurtu beharko litzateke; izan ere, ez du zerikusirik lehen bertan bizi izanak, egoitza antzinatasunaren baldintzak horixe ezarri arren.

Dena dela, epai honetatik estrapolatu daiteke ohiko bizilekua ezartzeko beharra edota erroldaturik denbora tarte batean egotea onar daitekeen baldintza izan daitekeela botere publikoek udalerrri bakoitzaren errealitate demografikoaren arabera baliabide planifikazioa eta esleipena egin ditzaten. Bestalde, pertsonak udalerrri batetik bestera mugitzea ekiditen da, udal sustapeneko BOEen existentziagatik bakarrik egiten denean.

Azken batean esan dezakegu, arrazoizkoa izan daitekeela udalerrian ohiko bizilekua baieztatu behararen eta udalek eskainitako etxebizitza zerbitzu hori lortu ahal izateko ezarritako gutxieneko tartearen irizpidea.

Kontua da helburu horrek zentzu argia eta zehatza duela, eta ezin dela “mugarik gabe” luzatu momentu bakoitzaren nahi edo aukera politikoen arabera, edo gehiegizkoak edo lortu nahi den helbururako neurrigabekoak izan daitezkeen tartearak jarri, nahiz horiek mugatuak izan.

6. Horri dagokionez, neurri horiek arrazoizkoak eta proportziozkoak diren baloratu ahal izateko, bidezkoa da azpimarratzea denbora tarte jakin batean errotzearen edo erroldaturik egotearen irizpideak eragina izan dezakeela aske joan eta etortzeko eta toki batean aske egoteko eskubideak erabiltzerakoan diskriminatua izateko debekuan.

Horrela, Europako Erkidegoetako Justizia Auzitegiak Estatu kideren batean egoitza izatea ziurtatu beharrik ekar ditzakeen derrigorrik aztertu ditu zenbait

ebazpenetan laguntza edo gizarte diru-laguntzaren baten onuradun izateko. Hori guztia Europako Erkidegoa eratzeko Itunak 12. artikuluan ezarritako diskriminazioaren debekuaren ondotik aztertu zen. 2004ko martxoaren 23ko C-138/2002 *Collinns* Epaiak honakoa dio:

*“Horrelako egoitza baldintza bat arrazoi objektiboetan oinarritzen den kasuan bakarrik justifikatuko litzateke, kalteturiko pertsonen nazionalitatea alde batera utzita eta nazioko zuzenbideak duen helburu legitimoarekiko proportzionalak izanda (1998ko azaroaren 24ko Epaiak, *Bickel eta Franz*, C-274/96 Gom., 1-7637 orr., 27. atala). (...) Hala eta guztiz ere, egoitza irizpidea egokia bada hasiera batean aipaturiko lotura hori bermatzeko, proportzionala izateko ez du behar dena baino haratago joan behar helburua lortzeko. Zehazkiago adierazita, agintari nazionales horixe aplikatu behar dute irizpide argietan eta aurretik ezagunak direnetan oinarrituz, eta jurisdikzio inpugnazioa egiteko bidea egon behar da. Dena dela, baldintza hori betetzeko egoitza tartea exijitzen bada, agintari nazionales ez dute behar baino haratago joan behar interesdunak harrerako Estatu kidearen lan munduan lan bat bilatzen duela benetan bermatzeko.”*

Arrazoi horrek hiritarren mugimendu interesatuak ekidin nahi ditu, eta horrek gutxieneko errotze edo antzinatasun tartea exijitzea justifikatzen du.

Hala eta guztiz ere, ebazpen horrek azpimarratzen du jada epe horren proportzionaltasunaren garrantzia, eta gehiegizko errotze epearen exijentziak ondorio kaltegarriak izan ditzakeela zenbait talderentzat.

7. Atera daitekeen ondorioa da, gutxieneko erroldatzearen exijentzia ezin dela bihurtu oztopo baten praktika –edo antzeko eraginak izango dituen neurrian– egungo gizartearen eta lanaren ezaugarriengatik edo askatasunez batetik bestera ibiltzeko eskubidean oinarrituz herriz edota Estatuz aldatzen diren hiritarren horien aurka eginez.

Pertsona horiek ezin kaltetu daitezke hasiera batean benetako bizilekua frogatu eta udalerrian bizitzen jartzeko inolako asmorik ez duten pertsonen iruzurrezko erroldatzeak ekidin nahi dituen neurri batekin. Irizpide horrek ezin ditu praktikan inolaz ere kaltetu udalerrri batean jatorrizkoak ez direnak edo bertan bizitzen tarte adierazgarria ez daramatenak.

Horregatik guztiagatik, ezinbestekoa da suposamendu horretan araudi bakoitzean udalerrian bizi izateko nahia justifikatzeko eska daitekeen erroldatze tartea proportzionaltasun printzipioari egokitzea.

Lehen ere adierazi dugun bezala, Eusko Jaurlaritzako sustapen ofizialeko etxebizitzaren araudiak beraiekin adostutako sustapenetan hiru urtera luza daitekeen urtebeteko erroldatze tartea ezartzen du eta udalei beren sustapenetan tarte hori modu autonomoan ezartzeko aukera ematen zaie. Horrela, bada, hiru urteko tarte hori nahikoa eta neurrizkoa izango litzateke edozein hiritarrek zenbait onura jasotzeagatik bakarrik erroldatzea ekiditeko.

Tarte hori hiru urte baino gehiagora luzatzeak, Gasteizko Udalak nahi bezala, gure ustez errotze neurri horrek lortu nahi duen helburuarekiko neurrigabekoa litzatekeen egoeraren aurrean jarriko gintuzke. Hiru urteko tartea luzatzeak, justifikazio objektiborik edo arrazoi zehatzik ez badago, gure udalerrira auzotar berri gisa etortzen diren pertsona talde batzuk diskriminatzea ekar dezake, gehiegizko denbora tartea itxaron behar izanez udal sustapeneko babes ofizialeko etxe bat lortzeko itxaropena izaten hasteko.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egin genuen, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera.

15/2006 GOMENDIOA, ekainaren 20koa, Gasteizko Udalari egina

Udal horrek gutxienez bost urtez Gasteizko udalerrian erroldaturik egon izana ziurtatu beharraren irizpidea berrazter dezala udal sustapeneko babes ofizialeko etxeen sarbideari dagokionez. Izan ere, neurri horrek diskriminazio negatiboa dakar udalerrian orain dela hiru urtetik hona bizi diren eta Gasteizen bizitzen jarraitzeko nahia duten pertsonentzat.